Ioan Coriolan Gârboni, directorul general al Filarmonicii Banatul din Timișoara: „Suntem o instituție foarte iubită”

(Costin Popa – 8 iunie 2011)

Costin Popa: Ne aflăm după o serată extraordinară, concertul aniversar Ioan Holender. Ce stare are acum organizatorul acestui moment deosebit în viața Timișoarei?
Ioan Coriolan Gârboni: Aceea de oboseală și sfârșeală, pentru că a fost foarte multă lume, ați văzut, presiunile pentru a obține un loc la această manifestare au fost foarte mari, am avut o sală de 1000 de oameni care au venit special pentru Holender, pentru copiii lui, pentru soliștii importanți invitați, pentru orchestră și mai ales pentru ideea pe care noi o promovăm acum, ca prin personalitatea lui Ioan Holender, a Hertei Müller și a altor personalități timișorene să reușim să devenim Capitală Culturală Europeană în 2020.

C. P.: Va fi o competiție...

I. C. B.: ... între orașele care-și depun candidatura. Am înțeles că vor fi destul de multe, până acum declarațiile de intenție sunt numai din partea Clujului și Timișoarei.

C. P.: Care sunt atuurile municipiului de pe Bega?

I. C. B.: În afară de declanșarea Revoluției din 1989, este singurul oraș european unde există 30 de etnii conlocuitoare. Deci suntem o Europă miniaturală, în care înțelegerea, toleranța, multiculturalitatea cu care toată lumea se laudă, există efectiv. Nu am avut niciodată un conflict interetnic, nu sunt tensiuni. Ființează în Timișoara 15 consulate, stații de radio, teatre în mai multe limbi străine. În plus, nu uitați că este primul oraș din Europa cu străzi electrificate, primul oraș din Imperiul Austro-Ungar cu gaze, bibliotecă și stații de salvare. În Banat, în apropierea Timișoarei s-au născut Béla Bartók, Johnny Weissmüller – Tarzan, Traian Vuia... Suntem la răscrucea unui nod foarte important de transport pe culoarul 4 paneuropean, la câțiva km de Belgrad, Budapesta, Viena și alte capitale. Iată câteva dintre atuurile noastre, care cântăresc foarte mult.

C. P.: Să revenim la concertul de aseară. Cât de dificilă a fost organizarea?

I. C. B.: A fost foarte complicat pentru că noi avem la fiecare concert sala aproape plină. S-a scris în ziare că Filarmonica timișoreană a reinventat „coada la cultură”, suntem prima instituție din vestul României ca număr de bilete vândute și spectatori. Nu o spun în ideea de a ne lăuda, ci ca să înțelegeți cât de multe evenimente și de ce înalt profesionalism sunt colegii mei care se produc pe podium. Problema cu Gala Holender a fost că evenimentul a venit după vizita Filarmonicii din Moscova, alături de alte patru manifestări importante, care au necesitat un efort organizatoric extraordinar de mare, nu financiar. Ne-am încadrat în bugetul nostru, am avut însă sprijinul ProPhilarmoniei, fundația care ne sprijină, formată din oameni de afaceri care, pe lângă faptul că au bani, sunt și mari sufletiști. Președinta, doamna Lorena Vlad, face eforturi deosebite. Am fost

finanțați prin fundație și pentru foarte multe din cheltuielile cu reparațiile. Am dorit ca în cinstea lui Ioan Holender să montăm instalația de iluminat special, tocmai pentru a crea o atmosferă un pic mai deosebită. Vă dați seama ce a însemnat ca noaptea-ziua, între pauze, între recitaluri și concerte, între repetiții, oamenii să dea găuri cu bormașina. A fost o săptămână nebună, de foc, după care, trăgând linie, ne vedem toți cu ochii roșii și obosiți.

C. P.: Toate manifestările au fost integrate Festivalului „Timișoara muzicală", ediția cu nr. 36...

I. C. B.: ... cu desfășurare neîntreruptă, lucru incredibil și pentru noi.

C. P.: Cum ați structurat programul, cum a fost asigurată diversitatea?

I. C. B.: Am avut experiența anilor trecuți și am ajuns la concluzia că, pentru a reuși să oferim un festival atractiv fără a intoxica publicul - întrucât melomanii nu rezistă financiar la atât de multe evenimente zilnice –, trebuie să concepem o mixtură cât mai interesantă. Așa că am introdus pe afiș și producțiile proprii ale unor firme private. Să vă dau un exemplu. Al Di Meola, care este unul dintre cei mai mari, dacă nu cel mai mare chitarist din lume, a fost inclus în festival. La fel, Tudor Gheorghe, la al cărui concert au participat orchestra și corul nostru. Am diversificat foarte mult pentru că ne-am dat seama că muzică nu înseamnă numai „simfonic", ci muzică de foarte bună calitate. Am avut serate nocturne făcute de profesioniști, în care publicul a fost invitat în foaierul Filarmonicii să danseze latino și tango, am avut serate în care s-a cântat jazz la ore târzii de către colegii mei sau chiar de trupe din străinătate, am avut multe seri de muzică simfonică, cu programe de la Bruckner la Mahler. Am susținut tradiționalul concert în aer liber, care se află la a șasea ediție și care anul acesta, în premieră în România, s-a desfășurat într-o unitate militară, unde am încheiat cu Uvertura „Anul 1812" de Ceaikovski, cu tunuri. De cinci ani de când sunt director, lumea s-a obișnuit cu genul acesta de manifestări și vine cu plăcere, curent între 3 și 5000 de spectatori, la cel din fața Catedralei au fost peste 15000, iar pe malul Begăi 8000. Această diversitate face să fim o instituție foarte iubită. La concertele în aer liber, întotdeauna ne trezim că se aplaudă între părți, ceea ce înseamnă că sunt auditori care n-au mai fost la Filarmonică și nu știu că trebuie să aplaude doar la sfârșit. Prezența unui public nou ne bucură.

C. P.: Am văzut că și opera este reprezentată, chiar cea contemporană, „Orestia II" de Aurel Stroe, „În labirint" de Liana Alexandra. Cum este primită în Timișoara muzica de acest gen?

I. C. B.: Nu încercăm în niciun fel să ne suprapunem peste Opera de aici. Dar din moment ce ei nu fac anumite lucruri, am hotărât să le programăm noi. Am avut succese absolut fulminante. Și în țară au fost săli pline, ca și în străinătate, la Basel și Paris. Facem multe lucrări moderne. Nu uitați că avem în Timișoara Trio Contraste, alcătuit din soliști ai Filarmonicii, o formație etalon în România pentru muzică contemporană. Publicul nostru este educat și în acest spirit. Programarea opusului regretatei Lianei Alexandra a fost și pentru că părerea multor compozitori este că i s-au făcut multe nedreptăți, multe neprogramări personale și, prețuind-o foarte mult, am hotărât să facem concertul din resurse proprii.

C. P.: În afara festivalului, cum se desfășoară stagiunea?

I. C. B.: Prin proiectul meu de management aprobat de primărie, am hotărât ca în fiecare lună să avem patru concerte normale plus încă unul suplimentar, de altă factură. Am ajuns într-un an la 150 de concerte, foarte multe. Avem și foarte multe cereri de turnee la Caransebeș, Reșița, Lugoj,

Sânnicolaul Mare, Jimbolia, Baia Mare etc. Colegii mei câștigă un ban și această desfășurare contează pentru noi la promovarea muzicii. Inclusiv în Festivalul George Enescu, la București și în țară, o să avem concerte deosebit de importante. Corul este de foarte bună calitate, cu mulți soliști care pot interpreta părți solistice din oratorii; ei au fost inclusiv în turnee internaționale, au cântat la Concertgebouw din Amsterdam, bucurându-se de un real succes. Folosind soliștii din cor reducem mult cheltuielile de onorarii. De la primărie, avem un buget - să spunem – generos, dar folosim foarte mult resursele proprii despre care aminteam.

C. P.: Cum procedați cu spectatorii de vârste extreme?

I. C. B.: Avem foarte multe concerte educative, pentru pregătirea viitorul public. Ne adresăm tuturor plajelor de vârstă, colegii mei merg în grupuri de câte patru la grădinițe, lasă copiii să pună mâna pe instrumente, le cântă melodii pentru vârsta lor. Organizăm serate cu „Petrică și lupul” de Prokofiev, copiii primesc dulciuri și sucuri la intrare, câte un abțibild... Să vedeți o sală de 1000 de copii care în momentul în care vine lupul să-l ia pe Petrică, o parte din ei vociferează a supărare, o parte plânge, este o senzație formidabilă, aproape nu mai distingi muzica. Simt o mare bucurie să aud părinții întrebându-mă: „Domnule, ce le-ai făcut, că numai de Filă vorbesc, că vor la Fila?” Pentru pensionari, avem aproape 180 de legitimații destinate fidelilor. Sunt persoane care, încă din 1952, n-au lipsit de la niciun concert. Incredibil! Avem pensionari care fac muncă voluntară de garderobiere și plasatori. Pentru că nu avem voie să angajăm, sunt șase persoane care la fiecare concert vin și fac această muncă.

C. P.: Vă ocupați de modernizări?

I. C. B.: Aproape în fiecare lună apare ceva nou, de la covorul de la intrare la zugrăvirea și aranjarea birourilor. Este o clădire foarte vie, avem librărie și expoziție la parter, la etaj avem o sală plină de tablouri, pentru că fiecare pictor care expune donează Filarmonicii câte un tablou. La subsol, există un muzeu al muzicii, făcut pe proiecte europene. Sala Capitol este închiriată foarte mult la alți parteneri, ceea ce ne aduce o importantă sursă de venit.

C. P.: Pe trotuarul din față am văzut un „Walk of fame”, primul din România dedicat muzicii...

I. C. B.: Da, am început cu Enescu și Bartók, în acest an urmează Liszt și Johann Strauss; stelele sunt făcute de ProPhilarmonia. Sunt dedicate numelor celebre care au dirijat sau au cântat la Timișoara. Urmează Brahms, Joachim, foarte mulți. 24 de mari personalități mondiale vor fi pe „Walk of fame”.

Walk of fame: George Enescu

Walk of fame: Béla Bartók

C. P.: Ce prefigurați pentru perioada următoare?

I. C. B.: Acum câteva zile am primit oferta pentru un turneu care m-a încântat, la Mainz, Verona, în Franța, în Elveția. Este un proiect interesant dar lejer, numai opt concerte în 20 de zile, suntem și bine plătiți, deci va fi ca un mic concediu. În fiecare vară, cel puțin 70-80% din instrumentiști cântă o lună și jumătate lângă Viena, la St. Margarethen, în producții de operă. La toamnă, vom avea un turneu al orchestrei și corului - 140 de persoane - cu opusuri mari, „Carmina Burana" de Orff, „Messa da Requiem" de Verdi, în cele mai mari săli din Olanda și Belgia. Ne mândrim că avem o înregistrare făcută de Televiziunea Română, în care Filarmonica este aplaudată 18 minute în picioare la Concertgebouw. Apoi vom face un turneu în decembrie, cu o trupă mai mică, prin toată Europa, numai cu muzică religioasă pe afiș. Urmează să definitivăm, pentru anul viitor, turnee în Dubai și China. Ne sunt cerute insistent. Dar în primul rând prefigurăm stagiunea noastră și participarea la Festivalul Internațional George Enescu. Ca întotdeauna, deschiderea stagiunii se va face printr-un concert în aer liber. Vă dezvălui în premieră locația, pentru că timișorenii încă n-o știu. Așadar, va fi într-o uzină, cu un program de muzică din filme, probabil dirijat de maestrul Ilarion Ionescu Galați, un concert foarte atractiv, începând cu pagini din „Lista lui Schindler" și terminând cu sound-uri de science fiction, cu efectele de rigoare.

C. P.: Vă felicit și vă doresc mult succes.